

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

PASSIO SS. PERGENTINI ET LAURENTINI
FRATRVM MARTYRV. HABETVR IN ANTIQVIS

*M S. codicibus, sed per F. Laur. Surium stylus mutatus est, & ple-
raque reddita comprehensius.*

Iunij.

Deferuntur
sancti Mar-
tyres ad Ti-
burtium.

Matth. 10.

Constanter
respondent
iudici.

Dimittun-
tur a Iudice.

Multos ad
Christum
conuertunt.

Rursus ac-
culantur.

Ceduntur
fustibus.

Multi cre-
dunt.

IMPERANTE Decio Casare, grauis fuit persecutio Christianorum. Multa tūm proponebātur edicta, vt qui Christum colerent, nec sacrificare dijs vellent, varijs penis interficerentur. Cūm autem regiones peragraret Decius cum ministris suis, & Aretium venisset, habebat apud se vnum ex consiliarijs suis, Tiburtium nomine, crudelissimum Christianorum persecutorem. Ibi tūm ethnicus quidam ita ait: Sunt hic duo germani fratres Pergentinus & Laurentinus, nobiles genere, qui se Christianos profitentur, & quotidie scholas aduentes, literis instituantur, vt possint Christi doctrinam plenē cognitam habere. Quos si vos ita pergere sinetis, ceder id in exitum vrbis huius, & populum omnem ad Christi religionem traducunt. His auditis, Tiburtius furore percitus, iussit eos coram se adduci. Cūm autem a militibus ducerentur, dixit Pergentinus ad Laurentinum: Iam nostrum propinquat certamen. Respondit Laurentinus: Frater mi, non formidemus hęc tormenta: illa verò potius æterna timeamus supplicia & nostrum redemptorem, qui nos iussit non timere eos, qui corpus occidunt, animam autem non possunt occidere. Pergentinus dixit: Eamus animo virili, & peritemus in fide, nihil tyranni iussa formidantes. Sed tu iudici responsa reddes, qui me ad dicendum & respondendum instrudior es.

Vbi ad Tiburtij conspectum venēre, ait illis: Cur vos relinquitis deos, quos colunt pijsissimi Imperatores, & adhæretis Christo, quem Iudæi occiderunt? Respondit beatus Laurentinus: Nos præter Christum viuētis Dei filium, alium Deum profus ignoramus. Ille enim fecit cælum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt. Quos vero tu deos dicis, eos nos scimus omni turpitudine inquinatos, tum etiã surdos & mutos, nulla vel videndi vel audiēdi facultate præditos: quos nisi perdere velitis, seruare vos oporteat, & ne forrē cadant, ferro & plumbo cōfirmari necesse sit: deniq; qui nec sibi, nec alijs vllam possint ferre opem. Tiburtius ait: Propter generis vestri nobilitatem in præfens parco vobis. Abite igitur, & ab hac vana religione vos reuocate. Nam si denuò ad me delati eritis, multiuarijs vos supplicijs excruciatos interficiam.

Abierunt igitur ex eius conspectu, magis etiã in fide Christi inflammati, quotidieque rogabant Dominum, die noctuque in genua incumbentes: crescebatq; in dies fides illorum in operibus multis, & exhortationibus suis non paucos ad Christum adducebant. Quod vt sensere infideles, permoti rebus mirabilibus, quas per illos efficiebat Christus, multorumque ad fidem conuersionem molestè ferentes, illos comprehensos ad Tiburtium adduxerunt, ita dicentes: Nihil apud hos valuit iussio tua. Nam non solum te non audiunt, sed etiã magicis artibus rotum euerterunt populum. Tum ait ad illos Tiburtius: Quid ita vos comparatis, vt nec pijsimum Casarem, nec me propitium habere velitis? Pergentinus respondit: Nos propitium habemus Christum. Vos autem propitios illi optent, qui Christum propitium habere non merentur: & terrores vestros illi formident, qui regem æternum non metuunt. Tum vero Tiburtius è sede exiliens, scidit vestimenta sua, & ait: Ego vobis inducias dedi, vt respiceretis quandoq; & ecce etiã me præsentem Christum vestrum prædicatis. Iussit porrò leuari eos, & fustibus diutissimè cædi. Inter verbera autem psallēbat sancti Domine Deus in adiutorium nostrum intende: Domine ad adiuuandum nos festina. Subito ergo brachia cædentium a refacta sunt, stupenteque Tiburtio, clamabant ministri præ dolore: Rogamus vos serui Dei, vt oretis Deum vestrum pro nobis: & si nos salauerit, credemus in eum. Sanctis orantibus, brachia eorum restituta sunt, multique id videntes, ad Dominum conuersi sunt yndā cum ministris illis, simulq; omnes dixerunt: Non est alius Deus præter illum, quem prædicant Laurentinus & Pergentinus, serui eius. Dixit verò Pergentinus ad eos: Audite nos fratres, & baptizemini, sicque eritis liberi ab omni nexu peccati.

Hæc

Hæc cernens Tiburtius, pertimuit, iussitque Pergentinum & Laurentinum in carcerem trudi, & neque panem, neque aquam illis porrigi. Illi verò Dominum inuocabant in carcere, & cum triduo ieiuni permanissent, angelus Domini sub noctis meridie attulit eis panem caelestem, dicens: Surgite, & comedite panem, vobis à Christo transmissum. Splendore autem angelico totus illustratus est carcer, & custodes carceris præ terrore penè exanimati sunt. Interim sancti pane illo refecti, psallebant: Misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se. Deinde illi qui crediderant, vna cum Pergentina sorore eorum, munera attulere ad custodes carceris, rogaturi ut ipsis copiam facerent ad sanctos ingrediendi: & ecce carcerem apertum conpiciunt, & custodes velut mortuos. Ingressi igitur ad sanctos, ad eorum pedes se abijciunt, rogantque cum lachrymis, quandoquidem pateret carcer, ut inde exirent. Vita enim vestra, aiebat, nobis adhuc necessaria est, & debemus de Christi nomine diligentius edoceri. At illi responderunt: Absit à nobis, fratres, ut hanc rem faciamus, & coronam, quam fide nostra promerimus, perdamus. Vos autem facite, quod dicturi sumus: Est hic Cornelius presbyter, qui Tiburtij timore latitat: sed vos cum inquirete, & si eum inuenieritis, nunciate ei omnia, & quæ in nobis Christus operatus est. Ille enim & nos & parentes nostros & sororem nostram docuit de Christi nomine, nosque baptizauit. Ille & vos baptizabit: vos autem vdis salutaribus expiati, in fide permaneat.

Accipiunt panem ab angelo sancti martyres. Psalm. 110.

His dictis, iterum se ad pedes eorum abiecerunt, & cum diutissime lachrymati essent, rogauerunt pro ipsis Christum deprecari, ut possent salui fieri. Itaque sancti illis prædicabant, hæcque ad Deum fudere preces: Domine Deus immortalis, qui nobis id contulisti, ut crederemus in te: præsta, ut etiam isti pertingant ad misericordiam tuam. Et cum eos consignassent, à se dimiserunt. Illi verò quærebant sanctum Cornelium presbyterum, & cum inuenissent, quæ Pergentino & Laurentino cõrigissent, ei indicauerunt. At ille magno peresus gaudio, in fide prius instituens eos, baptizauit circiter sexaginta viros. Vbi hæc ad Tiburtij notitiam perlata sunt, iussit repente ad suum conspectum sibi Pergentinum & Laurentinum, ipsique dixit: Maleficijs vestris totam hanc urbem euertistis. S. Laurentinus illi respondit: Nõ sunt hæc maleficia, sed beneficia Dei: neque nos malefici sumus, sed serui Domini nostri Iesu Christi. Tiburtius ait: Quid multis apud me verbis vitimini? Aut sacrificabitis Deo Ioui, aut varijs vopœnis affectos tollam è medio. S. Laurentinus respondit: Tu cum tuis adora Iouem: nos Christum adoramus. Tiburtius ira incensus, iussit adferri prunas, & sanctos nudis pedibus illis insistere. Fecerunt hoc sancti, & mox pruna extincta sunt: quæ res populum magis accendebat ad credendum in Christum.

Post catechesin baptizantur viri 60.

Sancti martyres plaris suis extinguunt prunas

Tum verò gentiles dixere ad Tiburtium: Cerniste nihil proficere. Si ergo eos diutius superesse passus eris, & urbem hanc & omnem eius populum perdes. Iussit ergò Tiburtius Iouis statuas coram se adduci, dixitque ad sanctos: Sacrificate deo Ioui. Respondit ei sanctus Pergentinus: Iam nos videbis sacrificantes. Accesseruntque ad idolum. Populus verò murmure excitato, putabat eos Ioui sacrificium facere. At illi flexis genibus diutissime adorauerunt Dominum: & cum sustulissent capita, mox idolum instar cera liquefactum est. Rursus autem illi in terram se prosternentes, gratias egerunt Christo. Exiit verò magnus clamor in populo, credideruntque in Christum viri amplius ducenti. Gentiles itaque in sanctos facto impetu, eos atrociter mactatos ac caecos diutissime, semiuivos reliquerunt. Porrò Tiburtius statim in eos mortis tulit sententiam: cumque extra ciuitatem essent educti, rogauerunt milites ut parumper sincerentur orare. Sub ipsis autem precibus in terram prostratis, miles quidam caput amputauit, reuersique milites ad dominum suum Tiburtium, rem, ut erat gesta, illi exposuerunt. Christiani autem cum Pergentina sorore eorum noctu corpora martyrum ad mille ferè passus extra Aretium condiderunt. Passi sunt beatissimi martyres Aretij Nonas Iunij sub Decio Imperatore, regnante Domino nostro Iesu Christo.

Ceduntur capite.

I V N I V S.
VITA S. LIPHARDI PRESBYTERI ET ABBA-
TIS, AB INCERTO QUIDEM AVTHORE, SED VT

*apparet, non dubia fide edita: porrò per Fr. Laur. Surium redacta in
 compendium, sed sine historiae detrimento.*

Iunij.
 Patria S. Li-
 phardi.
 Eius in iure
 dicendo æ-
 quitas.

Fit Diaconus.

Mox monachus.

Vivit solitarius sanctissimè.

Mira eius abstinentia.

Vestes eius.

Immanem draconem suis precibus interfecit.

BEATVS Liphardus apud Aurelianos in clyta ortus pro-
 sapia, in ipsa iuuentute ad iudicis est dignitatem euectus
 pro sua prudentia & legum cognitione. In quo sanè mu-
 nere administrando ita est rationem & aequitatem sem-
 per secutus, vt à iustitiæ rectitudine non deflexerit. Multa
 cum omnes veneratione prosequerentur, quòd dignus
 Deo sine querela inter homines versaretur: moribus inte-
 ger, sermone suavis, vultu insignis, ab omni fellis acerbitate
 alienus, denique inter homines cum degeret, perfectio-
 rum Clericorum vitam in se exprimens. Anno autè ar-
 tis sue quadragesimo, diuino permotus instinctu, loci eius
 episcopum adiit, & vt in Clerum admitteretur, orauit. Cernens antistes magnum eius
 erga religionis cultum feruorem, primò eum adscripsit in Cleri album, ac deinde ho-
 norem cumulans, Leuitæ ei ministerium mandauit. Quo honore auctus vir Deo ple-
 nus, terrenarum rerum abiecta sarcina, verum monachum profiteri cœpit.

Est mons apud Aurelianos, quem incolæ regionis illius Magdunum vocant, in quo
 antiquitus erat constructum castrum, quod Vuandalica barbaries ad solum vsq; diruit.
 Ita nullo illic manente habitatore, nemoribus excrecentibus, locus ille quondam
 celebris, in solitudinem versus est. In eius verò abstrusos recessus Liphardus penetrans,
 vno solo contentus comite, eoque suo discipulo, apud fluuium Maluam cellulam sibi
 ex virgis construxit, cœpitq; illic habitare solitarius, vt ab hominum turbis & mundi
 honoribus separatus, liberius ad diuinæ sese legis præscriptum accommodare posset.
 Quanta verò illic conuersationis eius sanctitas exriterit, nemo verbis assequi potest.
 Corpore degebat in terra, animo inter supernos cali ciues versari videbatur. Operibus
 Deo dignis vacans, stabat succinctus & paratus ad confligendum aduersus aéreas po-
 testates. Tanta verò eius erat abstinentia, vt panis hordeacei, quem suis ipse manibus
 conficiebat, nõ nisi vnciam vnã in cibum sumere diceretur: & cum præter aquam,
 nullum omninò alium potum admitteret, ea ipsa tertio duntaxat die parcissimè vte-
 batur. Vestes eius, faccus & cilicium: nam elegantiam & mollitiem omnem in vesti-
 tu planè aspernabatur: asperitatem contrà & vilitatem amplectebatur. Sicut autem
 antea hominum secularium, inter quos vixerat, mores & vitam sanctis studijs longè
 superârat: ita iam monasticen complexus, in sanctissimorum monachorum vestigijs,
 vitæ perfectione consecranda, constantissimè insistebat.

Nec defuerunt ei miracula, quæ sanctitatis eius non dubia essent documenta. In
 eremo illa, vbi morabatur, immanis erat serpens: nec longè fons aberat, gratissimas
 fundens aquas, sed ad quas hauriendas præ huius bestię metu nemo ausus esset acce-
 dere, præter Christi athletam Liphardum & eius discipulum Vrbicium. Is serpens, ma-
 lo cum perurgente dæmone, summa feritate ad viri Dei habitaculum properabat, cū
 planè perditurus. Non latebat id hominem Dei. Accitum ergo Vrbicium mittit ad
 eum locum, vbi iam nouerat esse serpentem, nec tamen indicat, cur ipsum eò mittat,
 vt eius fidem probaret. Vrbicium citò eò abiens, horridissimum serpentem sibi cernit,
 venire obuiam, nimioque terrore correptus, in pedes se conijcit, refertque ad virum
 Dei, quid in via viderit. Tum Liphardus placidè subridens: Cur timuisti, inquit, modi-
 cæ fidei? deditque illi virgam, iubens vt imperterritus illam sub serpentis aspectu hu-
 mi defigeret. Abijt ille, Crucisque signo munitus, fecit quod iussus erat. Porrò Liphar-
 dus ad preces se conferens, rogabat Dominum, vt teterrimum draconem perimeret.
 Exaudiuit orantem Dominus. Simul enim vt adspexit draco virgam, furibundus ac-
 currit, osque suum ad caput virgæ attollens, eamque mordens, connitebatur contra-
 ctam in solum deijcere. Sed precibus viri Dei id effectum est, vt nullo pacto incuruare
 eam posset: cumque immanis bellua ita penderet, propter vasti corporis graue pon-
 dus, illic crepuit. Id vbi cognouit vir Dei, cum discipulo suo abijt visum belluam, &
 pro tanto miraculo gratias Christo egit. Habitauerant autem in illo serpente multi
 damo-

dæmones, qui illo extincto, terribiles dabant per aëra clamores, ita vt vicini ruris habitatores exterriti, inrer se perquirent, quidnam hoc esset. Timebant autem draconē ē suo antro progressum, omnia vastatum venire. Cū autem arrigerent aures, nōsse cupientes, quæ voces ederentur, audiunt Liphardi nomen appellari: moxque ad solitudinem aduolant, taciti Liphardum requirunt. Verebantur enim, ne à dracone, si is superesset, ferirentur. Vt autem inuenerunt sanctum virum solitis precibus intētum, & draconem extinctum, omnes fleuere præ gaudio, & in Dei laudes prorumpentes, dicebant calidus sibi impensam salutem excidio draconis, diemque illum duxere celeberrimum.

Interea Marcus Aurelianensis antistes, in vico Clariaco, qui ab Magdunensi oppido tribus distat miliaribus, ob certas causas tum residens, cū viri Dei virtutes didicisset: Non potuit, inquit, Leuita Dei, sanctis pollens operibus, diuitis occultari. Declarant eius res gestæ, quanti sit meriti apud Deum, moxque exurgens, ad domicilium viri Dei properè accessit: & post salutaria colloquia, eodem die sacerdotio eum iniuitatque templum exiguum illic extruxit, quod hodieque extat. Creuit hinc fama sancti viri, & in regionem illam omnem propagata est, ita vt mirè eum venerarentur, eius meritis à dracone se dicerent liberatos, eius precibus se apud Dominū muniri confiderent. Permulti quoque mundo valefacientes, ei adhæsere, vt eius disciplinis instruerentur. Accidit autem, vt hyeme quadam, fauente frigore, quidam in supradicti montis latere sua abscondens indumenta, à viro Dei nudus vestem peteret. Sed iam diuinitus reuelata erat illi hominis nequitia. Misit itaque, vnum è suis, qui vestimenta illius adferret: locum ei indicans, vbi essent abscondita. Ea allata dedit ei, qui vestem sibi dari petebat, ita dicens: Cur voluisti miser per mendacium tentare Christi seruum? An non presens aderam, quando hoc facinus designasti? Ille verò se deprehensum sentiens, pudè factus abscessit: & qui viro Dei illudere voluit, se sensit illusam.

Initiatur sacerdotio.

Multi se ei adiungunt.

Nota.

Oleo benedicto sanat puellam.

Anima Theodemiri in celos. Psal. 64.

Matth. 7.

Iacob. 1.

Obdormit in Domino S. Liphardus.

Quædam puella nobilis, manus aridas & debilia habens genua, ad eum venit, cadensque ad pedes eius, salutem sibi restitui petijt. Ille humi se prosternens, Dominum rogat: inde surgens, manus & genua puellæ benedicto oleo perungit. Illa Christi benignitate mox reualefcit. Nec mirum, potuisse hoc tam facile à Christo obtinere virum Dei, cuius pectus ceu gratissimum eius templum, donis gratiæ eius exuberabat.

Non est autem pratermittendum, quod cū Theodemirus Abbas Micciacensis monasterij è corpore esset abiturus, beatus Liphardus in somnis est admonitus, vt ad officia funeris illi patri præstanda properaret. Euigilans ergo, vno secum è suis assumpto, ad monasterium illud profectus est: cumque ad eius fores peruenisset, videt caelestium agminum choros sanctæ illi animæ psallentes occurrere, eamque cum ineffabili gaudio ad caelum deducere. Cantabatur autem hic psalmi versus: Beatus quem elegisti & assumpsisti: inhabitabit in atrijs tuis. Mox vir Dei in cellulam ingreditur, vbi corpus sancti Abbatis axanime iacebat, fratribus debita officia decantantibus, eiusque funus curat. Peracto sepulturæ ministerio, beatum Maximum, defuncti Abbatis nepotem, in eius locum substituit, fusaque oratione ad Dominum, ad cellam suam reuersus est: & cū tandem sui quoque obitus diem imminere cognouisset, conuocatis discipulis cum antè prædixit: simulque eos optimis sermonibus confirmans, hortabatur vt abstinerent à carnalibus desiderijs & mundi oblectamentis: vt seruarent præcepta euangelica: contenderent intrare per angustam portam & arctam viam, quæ ducit ad vitam: resisterent diabolo, & mille eius nocendi artibus, haud secus atque cruentis belluis: non deficerent in tentationibus, sed memores essent scripturæ, dicentis: Beatus vir, qui suffert tentationem: quoniam cū probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se. His alijsque id genus sermonibus cū diu apud illos vsus esset, Urbicium accersit, eumque coram omnibus sibi designat successorem. Nocte proxima inter preces & lachrymas sancta illa anima feliciter è rebus excessit humanis. Id verò postquam episcopo innotuit, celerim è ad eius funus accurrit. Iam in medio sacrum corpus positum discipuli tristes luctuosos officijs prosequabantur, illudque episcopus vna cum illis magno studio tradidit sepulturæ. Deinde Urbicium, ab eodem antistite in sua functione confirmatus, post obitum sancti viri, eius monasterij structuram fecit sublimiorem: vbi hæcenus pro meritis beati Liphardi multa diuinitus signa eduntur: præstante Domino nostro Iesu Christo, qui cum patre & spiritu sancto viuunt & regnant in secula seculorum.

MARTYRIUM S. QUIRINI EPISCOPI SCISCIANI, EX QVODAM EGREGIO MS. CODICE DE.

Scriptum. Authoris nomen non extat ibi, sed est historia grauiter conscripta, atque antiqua sanè, vt equidem sentio. Sunt qui eum Laureacensem Episcopum vocent.

Iunij 4.

Dira persecutio Christianorum.

* Illyricum

S. Quirinus dum fugit comprehenditur.

Matth. 10.

Præclara sententia.

† deest, idolis, vel, demonibus.

Psal. 95. S. Quirinus fustibus caeditur.

Nullū sentit dolorem

VM mundi istius principes ad cruciandas animas diabolus cōmouisset, & vbiq; Domini ecclesias diuersis persecutionum tempestatibus ventilaret: fuscitatis regum amicis, per quos amplius aduersus Dei populum prælia commouerat, agebat quotidie suæ incrementa scuitæ. Pari mente itaq; Maximiani Imperatoris legibus Christianus infestabatur exercitus. Per Illyricum verò Diocletianus sacrilegis præceptis in Christi populum sauebat, addito tyrannidi suæ Maximiano in regno particeps, qui & suam rabiem & Diocletiani per omnem * Illyrim ostenderet. Ferè tamen ad omnes prouinciarum iudices nefandorum principum sacrilegi apices mittebantur, vt in templis dæmonum immolare cogerent Christianos: (Christi ecclesia clauderentur) Christi sacerdotes & ministros vt parent legibus publicis, & cōfiterentur deos esse: quibus si thura nolint accendere, supplicijs diuersis & mortibus subiacerent.

Inter multos autem, qui in Christi exercitu triumphabant, beatus Quirinus Episcopus Sciscianus à Maximo Præsede iussus est comprehendi. Quem cum studiosè quærent, & beatus id sensisset Episcopus, egressus est à ciuitate: & fugiens comprehensus est & deductus. Cumque à Maximo Præsede interrogaretur quò fugeret, Quirinus Episcopus respondit: Non fugiebam, sed iussum Domini mei faciebam. Scriptum nobis est: Si vos persequentur in vna ciuitate, fugite in aliam. Maximus Præsides dixit: Quis hoc præcepit? Quirinus Episcopus respondit: Christus, qui verus est Deus. Maximus dixit: Et nescis, quia vbiq; te Imperatorum præcepta poterant inuenire, & hic quem dicis Deum verum, comprehenso tibi subuenire non poterat: sicut & modo fugiens comprehensus es & deductus? Quirinus Episcopus respondit: Semper nobiscum est, & vbiq; fuerimus, Dominus quem colimus subuenire potest. Et modo cum apprehensus essem, mecum erat: & hic mecum est, confortans me, & ipse de meo ore tibi responder. Maximus dixit: Multa loqueris, & loquendo magnorum regum instituta diffamaueris. Lege ergo diuinis apices, & fac quod iussum est. Quirinus Episcopus respondit: Ego Imperatorum tuorum iussionem non audio: quia sacrilega est, & contra Dei præcepta iubet seruos Christi immolare †. Quibus ego non seruiō, quia nihil sunt. Deus autem meus, cui seruiō, ipse est in cælo & in terra & in mari. Ipse est in omni loco: omnibus autè superior, quia intra se cōtinet omnia: quoniam per ipsum cuncta facta sunt, & in ipso constant vniuersa.

Maximus dixit: Per nimium tempus viuendo quasdam fabulas didicisti. Supponitur tibi thura, & discere Deos esse quos nescis. Non paruum consecuturus es munus intelligentiæ, si præceptis obediens esse volueris. Quòd si ipse tibi non suaseris, vt deorus appareas, cognosce te subijciendum diuersis iniurijs, etiã morte terribili vitam tuã finiendam. Quirinus Episcopus respondit: Iniurias quas mihi minaris, gloria est: & promissa mors, si merear, vitam dabit æternam. Propterea Deo meo deuotus esse cupio, non regibus tuis. Neq; enim deos credo esse, qui non sunt, & aris dæmonum thura non pono, quia scio aram esse Dei mei, in qua apta ei sacrificia boni odoris incendi. Maximus dixit: Video, quia te insania eogit ad mortem. sacrificia dijs. Quirinus Episcopus respondit: Non sacrificio dæmonijs, quia scriptum est: Omnes dij gentium damo- nia, & : Qui sacrificant dijs, eradicabuntur. Tunc Maximus Præsides iussit eum fustibus cædi, cui & dixit: Respice & agnosce potentes esse deos, quibus Romanorum seruit imperium. Propter quod consentiens, eris sacerdos magno deo Ioui. Alioquin ad Amantium Præsides primæ Pannoniæ dirigeris, a quo dignam mortis sententiã excipias. Ergo ab stultitia tua reuersus, acquiesce. Quirinus Episcopus respōdit: Verè modo sacerdotio fungor: verè modo sacerdos effectus sum, si me ipsum Deo vero sacrificium obtulero. Et hoc, quòd corpus meum casum est, delector, nullum sentiens dolorem. Ideoq; offero me maioribus supplicijs, vt me quibus præpositus fui in hac vita, sequan-

sequantur ad illam æternam vitam: ad quam per huiusmodi iter facile peruenitur.

Maximus Præses dixit: Claudatur in carcere, & grauetur catenis, donec superatus efficiatur. Quirinus Episcopus respondit: Non expauesco carcerem, credens Deum mecum esse in carcere, qui semper est cum suis cultoribus. Cumq; ligatus fuisset, recluditur in carcerem Quirinus Episcopus, & mittens se in orationem, dixit: Gratias tibi Domine, quia propter te hæc mihi illata sunt contumelia: & rogo, vt qui in hoc carcere detinentur, sentiant me cultorem veri Dei esse, & credant, quia non est alius Deus, nisi tu. Media autem nocte, apparuit splendor magnus in carcere: quem cū vidisset Marcellus custos personarum, aperuit carcerem, & prostravit se ad pedes beati Quirini Episcopi, dicens cum lachrymis: Ora pro me Dominum, quia credo nō esse alium Deum, nisi quem tu colis. Multum autem hortatus est eum beatus Episcopus, & consignauit eum in nomine Domini nostri Iesu Christi. Post triduum autem Maximus Quirinum Episcopum iussit ad Amantium Præsidentem ad primam Pannoniam deduci, vt pro contumacia, quam in leges Imperatorum exhibuerat, vltimam sententiam sustineret.

Ducitur in carcerem.

Cumq; deductus fuisset beatus Quirinus ad primam Pannoniam, & per singulas ciuitates vincus carenis ad Præsidentis Amantij iudicium traheretur: (siquidem ad ripam Danubij ad singulas ciuitates) Amantio eodem die reuertente de ciuitate Scarabotē, si offertur ei beatus Quirinus Episcopus: quem Præsides ad urbem Sabariensem ad audiendum censuit repedari. Tunc ingredientibus ad S. Quirinum Episcopum Christianæ mulieres, cibum potumq; obtulerunt ei. Quarum fidem intuens beatus Episcopus, dū ea quæ offeruntur benedicit, catenæ quibus ligatæ manus eius & pedes fuerant, ceciderunt. Accepta igitur esca, regressis mulieribus, hi qui eum custodiebāt, Sabariam duxerunt. Quem Præsides Amantius per officium suum offerri sibi iussit in theatro. Qui cū oblatum fuisset, Amantius Præsides dixit: Requiro te, si ea quæ in tua superbia apud iudicium Maximum gesta monstrantur, vera sunt. Quirinus Episcopus respondit: Aptud Sciscianum verum Deum confessus sum. Ipsum semper colui, ipsum corde teneo: nec me ab eodem, qui vnus Deus & verus est, homo poterit separare. Amantius Præsides dixit: Actatem tuam dolemus maculare verberibus: tamen sensum tuū optamus emendare scelerum, & premio promissæ vitæ corrigere, vt reliquum senectutis tuæ tempus iuxta legum Imperialium sanctionem dijs seruiens perfruaris. Beatus Quirinus Episcopus dixit: Quid de ætate dubitas, quam tibi inuolutam reddere potest, omnibus supplicijs fortorem? Nec tormentis frangitur mea confessio, nec vitæ presentis delectatione corrigitur, nec timore mortis quamuis acerba mentis meæ soliditas perturbatur.

† Videtur deesse, ducitur, aut quippiam tale.

Sabaria, Austria, id est, Pannoniæ primæ vrbis est.

† deest (opinionem) Christi, aut similitudinem.

Verè mortur, qui Deum negat.

† Ligato ad collum saxo molari, in flumine demersus, inuenitur: vir sanctus.

Amantius Præsides dicit: Cur instans es ad mortem, vt dijs Romani Imperij apparatus inuolatus, & contra humanum morem vitam tibi eligas denegandam, dum hi qui euadere mortem cupiunt, negando quæ gesserunt, tormenta deludunt? Tu autem dicitis vitæ tuæ dulcedinem otiosam, & festinus curris ad mortem, Imperatoribus contradicis. Propter quod adhuc te hortamur, vt viuas, & vitam tuam redimas, & cultorem re legibus Romanis exhibeas. Quirinus Episcopus dixit: Allocutio ista fortè flectat ab imos seniles, qui longioris vitæ spatia suspirant. Ego autem didici à Deo meo, vt debeam ad illam vitam peruenire, quæ post mortem, mortis iam intermissione non clauditur: & ideo ad temporalem huius vitæ terminum fidelis accedo. Non enim similis sum noxiarum, sicut potestas tua loquitur. Illi enim dum viuere cupiunt, negando Deum verè moriuntur. Ego autem ad æternitatem vitæ confitendo peruenio: nec vestris legibus acquiesco, quia Christi Dei mei legitima, quæ fidelibus prædicaui, custodio. Amantius Præsides dixit: Dū te ad obedientiam regalium præceptorum inclinare volumus, sed quia rigore mentis domati non potuisti, eris in exemplum omnium Christianorum, vt formam tuam mortis qui viuere cupiunt expauescant. Tunc inter ceteras, quas pertulit, passiones iussit sancto Dei sacerdoti vel famulo molam ad collum ligari, & vnda demergi. Cumq; de ponte præcipitatus fuisset in fluium, & diutissime supernataret, & cum spectantibus locutus est, ne suo terrerentur exemplo, vix orans vt mergeret, obtinuit. Cuius corpus non longè ab eodem loco, vbi demersum fuerat, inuentum est: vbi etiam locus orationis habetur. Sed ipsum sanctum corpus in basilica ad Scarabentensem portam est depositum, vbi maior est pro meritis eius frequentia procedendi. Passus est beatus Quirinus Episcopus Sciscianus, martyr Christi, sub die pridie Nonarum luniarum, & coronatus est à Domino nostro Iesu Christo, cui honor & gloria & potestas in secula seculorum, Amen.

Facta autem incurSIONE Barbarorum in partes Pannoniæ, populus Christianus de

Corpus eius
Romam
transfertur.

Scarabatēsi vrbe Romam fugiens, sanctum corpus Quirini Episcopi & martyris afferentes secum deduxerunt. Quem via Appia milliario tertio sepelierunt in basilica A. postolorum Petri & Pauli, vbi aliquando iacuerunt, & vbi S. Sebastianus martyr Christi requiescit, in loco qui dicitur Catacumbas: edificantes nomini eius dignam ecclesiam, vbi præstantur beneficia eius, vsque in hodiernum diem.

Peri Stepha
non Hym.
no 7.

DE EODEM S. QVIRINO EPISCOPO SCISCIA
ANO ET MARTYRE, HYMNVS AVRELII

Prudentij.

Junij 4.

Nsignem meritis virum
Quirinum, placitum Deo,
Vrbis mœnia Sciscia
Concessum sibi martyrem
Complexu patrio fouent.

Hic sub Galerio Duce,
Qui tunc Illyricos sinus
Urgebat ditionibus,
Fertur catholicam fidem
Illustrasse per exitum.

Non illum gladij rigor,
Non incendia, non feræ
Crudeli interitu necant:
Sed lymphis fluuialibus
Gurgēs dum rapit, abluunt.

Nil refert, vitreo æquore,
An de flumine sanguinis
Tingat passio martyrem:
Aequè gloria prouenit
Fluctu quolibet vuida.

Eponte tra
ditur in flu
men vir san
ctus, nec po
test mergi.

Summo pontis ab ardui
Sanctæ plebis Episcopus
In præceps fluuii datur,
Suspendum laqueo gerens
Ingentis lapidem mola.

Deiectum, placidissimo
Amnis vertice suscipit,
Nec mergi patitur sibi,
Miris vasta natatibus
Saxi pondera sustinens.

Spectant eminens è solo
Doctorem pauidi greges:
Nam Christi populus frequens
Riparum sinuamina
Stipato agmine sepeferat.

* suo
* Exemplo

Sed Quirinus vt eminens
Oscircuntulit, heu, * suos
* Exemplo trepidos videt,
Nil ipse proprij memor
Inter stagna periculi:

Natans in
vndis con
firmat fide
les.

Confirmat pia pectora,
Verbis mirificis rogans,
Ne quem talia terreant,
Neu constans titubet fides,
Aut poenam putet emori.

Dicentem fluitantibus
Amnis terga vehunt vndis:
Nec substrata profunditas
Saxoque, & laqueo, & vito,
Audet spontè dehiscere.

Sensit martyr Episcopus
Iam partam sibi præripi
Palmam mortis & exitus,
Ascensumque negarier
Aeterni ad solium patris.

Iesu cunctipotens, ait,
Haudquaquam tibi gloria
Hæc est insolita, aut noua,
Calcere & fremitum maris,
Prona & flumina sistere.

Scimus discipulum Petrum,
Cum vestigia tingeret
Mortali trepidus pede,
Dextræ subsidio tuæ
Subiecisse salum solo.

Iordanem quoque nouimus
Tortis vorticibus vagum,
Dum fertur rapido impetu,
Ad fontem refluus retrò
Confugisse meatibus.

Hæc miracula sunt tuæ
Virtutis Domine, vt modò
Suspendar, leue pranatans
Summo gurgite fluminis,
Cum collo scopulum traham.

Iam plenus titulus tui est
Et vis prodita nō minis,
Qua gentilis hebet stupor.
Absoluas, precor, optime
Huius nunc animæ moras.

Quid possis, probat amnicus,
Qui vestat silicem, liquor.
Hoc iam quod superest, cedo,
Quo nil est precibus, sicut,
Pro te Christe Deus mori.

Orantem simul halitus
Et vox deserit, & calor:
Scandit spiritus ardua:
Fit pondus graue saxum,
Corpus suscipiunt aquæ.

MAR.